

อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อ คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วรรณพร ศิลาขาว, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างของภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างของภาวะผู้นำที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 432 โรงเรียน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 432 คน ครูผู้สอน จำนวน 14,740 คน นักเรียน จำนวน 216,770 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 3,456 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 235,398 คน โดยเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน จากประชากร 432 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนมีผู้ตอบแบบสอบถาม 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 10 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ และแบบบันทึกผลการเรียนของนักเรียน จำนวน 3 รายการ โดยฉบับที่ 1 สอบถามผู้บริหาร ฉบับที่ 2 สอบถามครูผู้สอน และฉบับที่ 3 สอบถามคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการวิเคราะห์ Path Analysis ด้วยโปรแกรมลิสเรล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเชิงบวก รวมทั้งอิทธิพลรวมต่อชุมชนทางวิชาชีพของครู บรรยากาศในการเรียนรู้ ความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน ความไว้วางใจในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดล มีความตรงและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 425.75 ค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 1.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 652 ค่าไค - สแควร์สัมพัทธ์ (chi-square/df) เท่ากับ 0.65 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.89 ค่าดัชนีรากค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (standardized RMR) เท่ากับ 0.0043 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.000

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ผู้บริหารโรงเรียน, กรุงเทพมหานคร

The Influences of Principal Leadership and Mediating Factors Affecting Student Learning Quality in Primary Schools under Bangkok Metropolitan Administration

Wanaporn Silakaw, Prompilai Bousuwan

Faculty of Education Kasetsart University

Abstract

The objectives of this research were to create the Model equation of the influences of principal leadership and mediating factors affecting the student learning quality in primary schools under Bangkok Metropolitan Administration and to investigate the correction of this Model also. This research was quantitative research. The population groups in the research were including personnel involving the educational field of the primary schools under Bangkok Metropolitan Administration 432 schools from 4 groups. They are 432 principals, 14,740 teachers, 216,770 students and 3,456 committees of the network guardians; totally 235,398 personals. The population of 432 schools through opening of Krejcie & Morgan's table ; The sampling groups 205 schools and the respondents were including 1 principal, 5 teachers and 4 committees of the network guardians; totally 10 personals. The questionnaire instrument consisted of 3 papers, the first part was asking the principals, the second part was asking the teachers, each consisted of 7 parts and the third part for asking the committees of the network guardians which consisted 5 parts. All questionnaires were responded completely and also sent back. the results found that:

1. There were positive direct and indirect influence of model principals leadership and total influence of teacher-professional community, learning climate in school , ties-parent community, trust in school and classroom instruction towards students' learning quality.

2. The results of model correction has expressed that the pattern was agreed with the empirical information and the Chi-square was 425.75, possibility (P) was 1.00 at the df 652, Chi-square /df was 0.65, the agreement indicator(GFI) was 0.90 and the aggregated agreement indicator (AGFI) was 0.89, the standardized RMR was 0.0043 and RMSEA was 0.000.

Keywords : Principal Leadership, Administration, Bangkok

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนในการเปลี่ยนแปลงขององค์กรทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด (อมรศรี โพธิ์เพชร, 2555 : 3) รวมทั้งนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลในยุคต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาการศึกษามาโดยตลอดในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาที่ต้องเร่งพัฒนาโดยเฉพาะด้านคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งปรากฏในเอกสารและงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น จากการประชุมของ World Economic Forum (WEF) ชื่อ Global Competitiveness Report 2514 –2515 ชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยอยู่อันดับที่ 7 ของอาเซียนซึ่งต่ำกว่าประเทศลาวและกัมพูชา (ภาวิข ทองโรจน์, 2557) และจากการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์กรภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่สาม (พ.ศ. 2554–2558) พบว่า คุณภาพการศึกษาไทยอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ เช่นเดียวกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสาระวิชาหลัก 5 สาระวิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ มีผลการสอบต่ำกว่าร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน (สำนักทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET), 2554) สอดคล้องกับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดที่รับผิดชอบ จำนวน 438 โรงเรียนก็ประสบปัญหาในเรื่องคุณภาพการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งผลการประเมินโรงเรียนคุณภาพ (SMART School) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2554-2556 พบว่า นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่าน และการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับต่ำ ไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้ปัญหาเกิดจากตัวนักเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู ความเอาใจใส่ของครอบครัวและการบริหารงานของผู้บริหาร (สำนักการศึกษา, 2556 : 29) จากสาเหตุของสภาพปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นว่าการแก้ปัญหา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย จะต้องเริ่มมาจากการแก้ปัญหาในระดับฐานราก คือ สถานศึกษา และผู้ที่มีบทบาทสำคัญก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (ไกรศิษฐ์ เปลรินทร์, 2552) ซึ่งผู้บริหารหรือโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จเพียงคนเดียวได้ แต่ต้องได้รับการปฏิบัติโดยผ่านตัวแปรคั่นกลางทางด้านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ชุมชนทางวิชาชีพครู บรรยาภาสในการเรียนรู้และความผูกพันของ

ผู้ปกครองและชุมชน (Sebastian and Allensworth, 2012) สอดคล้องกับพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2554) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องครอบครัวและโรงเรียน หนุนส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน ตอนหนึ่งว่า คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยสถานศึกษาโดยลำพังแต่ต้องเกิดจากความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ครอบครัว” ผู้เปรียบเสมือนครูคนแรกของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ Ho (2007) และ Epstein (2001) ได้นำเสนอกรอบแนวคิดความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ Ho (2007) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องความไว้วางใจระหว่างผู้ปกครองและครู ครูและนักเรียน ครูและผู้บริหาร ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันในความสำเร็จของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2552) กล่าวว่า ความไว้วางใจในผู้บริหารจะส่งผลต่อความไว้วางใจในองค์กร ก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรและความสำเร็จของการจัดการศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้สูงขึ้น โดยการศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 432 โรงเรียน ที่บริหารงานผ่านตัวแปรคั่นกลาง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ชุมชนทางวิชาชีพครู บรรยายภาควิชาในการเรียนรู้ ความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน และความไว้วางใจในโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (principal leadership) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 7 ตัว ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นเป้าหมายและพันธกิจของการเรียนรู้ 2) การนิเทศการเรียนการสอน 3) การเน้นความร่วมมือ การสื่อสารและความเชื่อใจ 4) การบริหารจัดการหลักสูตรให้เหมาะสม 5) การอำนวยความสะดวกให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาการ 6) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 7) การส่งเสริมบรรยากาศวิชาการ/การเรียนการสอน

2. ตัวแปรคั่นกลาง ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว ได้แก่

2.1 การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (classroom instruction) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 2) การสอนทักษะทางสังคมโดยเพิ่ม motivation และสมาธิ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ครู เพื่อนร่วมชั้นและพ่อแม่ 4) นักเรียนเข้าใจความรู้ใหม่ผ่านการสำรวจและให้เหตุผลจากข้อเท็จจริงและสร้างเป็นข้อสรุป

2.2 ชุมชนทางวิชาชีพของครู (teacher-professional community) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัว ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบร่วมกัน 2) อิทธิพลของเพื่อนร่วมงานหรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงการสอน

3) การสนทนาเชิงย้อนคิดทบทวน 4) บรรทัดฐานที่มีร่วมกัน 5) ร่วมคิดร่วมทำ 6) การปฏิบัติงานที่เปิดเผย

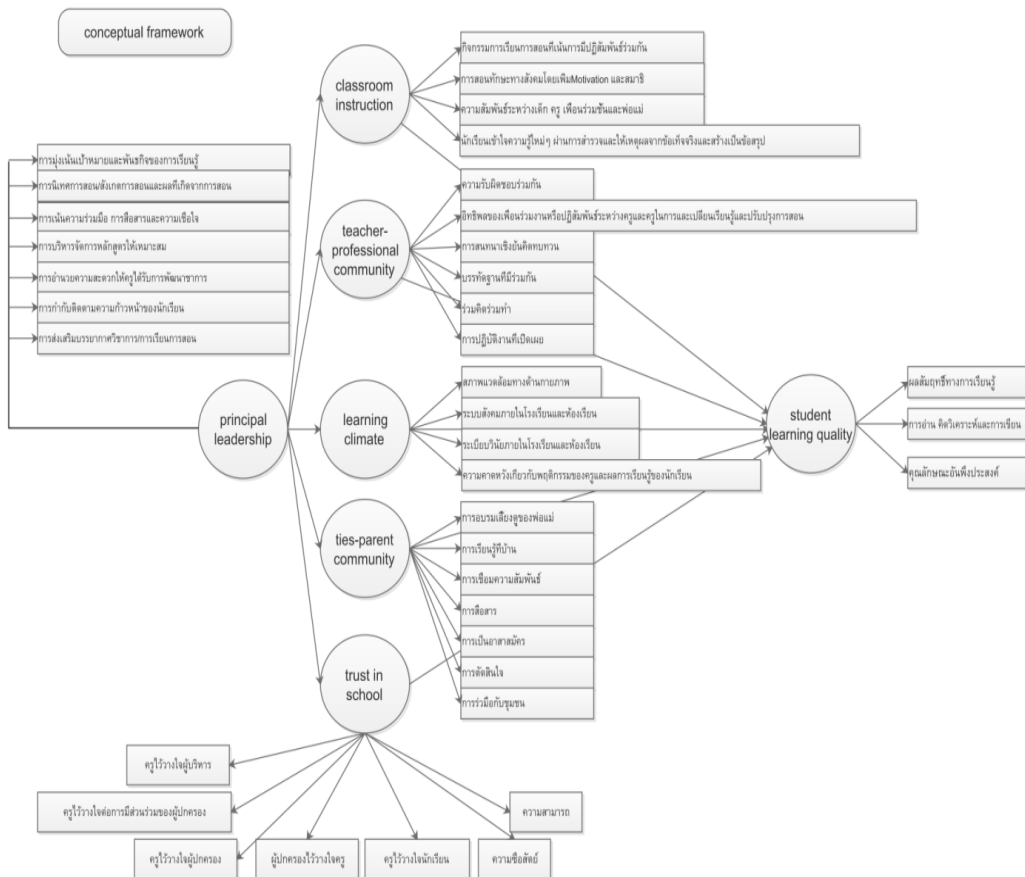
2.3 บรรยากาศในการเรียนรู้ (learning climate) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) ระบบสังคมภายในโรงเรียนและห้องเรียน 3) ระเบียบวินัยภายในโรงเรียนและห้องเรียน 4) ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูและผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 ความผูกพันของครอบครัวและชุมชน (ties-parent community) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้เจ็ดตัว ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดู 2) การเรียนรู้ที่บ้าน 3) การเชื่อมความสัมพันธ์ 4) การสื่อสาร

5) การเป็นอาสาสมัคร 6) การตัดสินใจ 7) การร่วมมือกับชุมชน

2.5 ความไว้วางใจในโรงเรียน (trust in school) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัว ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความสามารถ 3) ครูไว้วางใจนักเรียน 4) ครูไว้วางใจผู้ปกครอง 5) ครูไว้วางใจต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 6) ครูไว้วางใจผู้บริหาร

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 (student learning quality) ศึกษาตามระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ 2) การอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 432 โรงเรียน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 432 คน ครูผู้สอน จำนวน 14,740 คน นักเรียน จำนวน 216,770 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3,456 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 235,398 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดขนาดตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 432 โรงเรียน โดยเปิดตารางเครชีและมอร์แกน ทำให้ได้สัดส่วนการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 205 หาดด้วย 432 โรงเรียน เป็นจำนวน 0.47 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 โรงเรียน

2. แบ่งโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครออกเป็น 6 กลุ่มเขต และสุ่มแบบแบ่งชั้น ชนิดเป็นสัดส่วน ในแต่ละกลุ่มเขตให้ได้โรงเรียนตาม

สัดส่วน 205 ทหารด้วย 432 เป็นจำนวน 0.47 โรงเรียน ซึ่งทำให้ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเขต ดังนี้ กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 41 โรงเรียน ได้จำนวน 19 โรงเรียน กลุ่มเขตกรุงเทพเหนือ จำนวน 46 โรงเรียน ได้จำนวน 21 โรงเรียน กลุ่มเขตกรุงเทพใต้ จำนวน 59 โรงเรียน ได้จำนวน 28 โรงเรียน กลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก จำนวน 131 โรงเรียน ได้จำนวน 62 โรงเรียน กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ จำนวน 91 โรงเรียน ได้จำนวน 43 โรงเรียน กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 69 โรงเรียน ได้จำนวน 32 โรงเรียน รวมทั้งหมด 205 โรงเรียน

3. กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่ได้ในข้อ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 10 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ปีการศึกษา 2558 ตั้งแต่ เดือน มิถุนายน ถึงเดือน มิถุนายน 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ และแบบบันทึกผลการเรียนของนักเรียน จำนวน 3 รายการ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุดและประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 - 6 มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอน

ในห้องเรียน แบบสอบถามชุมชนทางวิชาชีพของครู แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนรู้ แบบสอบถามความผูกพันของครอบครัวและชุมชน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 - 7 มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เหมือนแบบสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน แต่เพิ่มเรื่อง ความไว้วางใจในโรงเรียน

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 - 5 มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามบรรยากาศในการเรียนรู้ แบบสอบถามความผูกพันของครอบครัวและชุมชน และความไว้วางใจในโรงเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนของนักเรียน ได้แก่ แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 แบบบันทึก

การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และแบบบันทึก
คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดย
การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (index of
congruence: IOC)

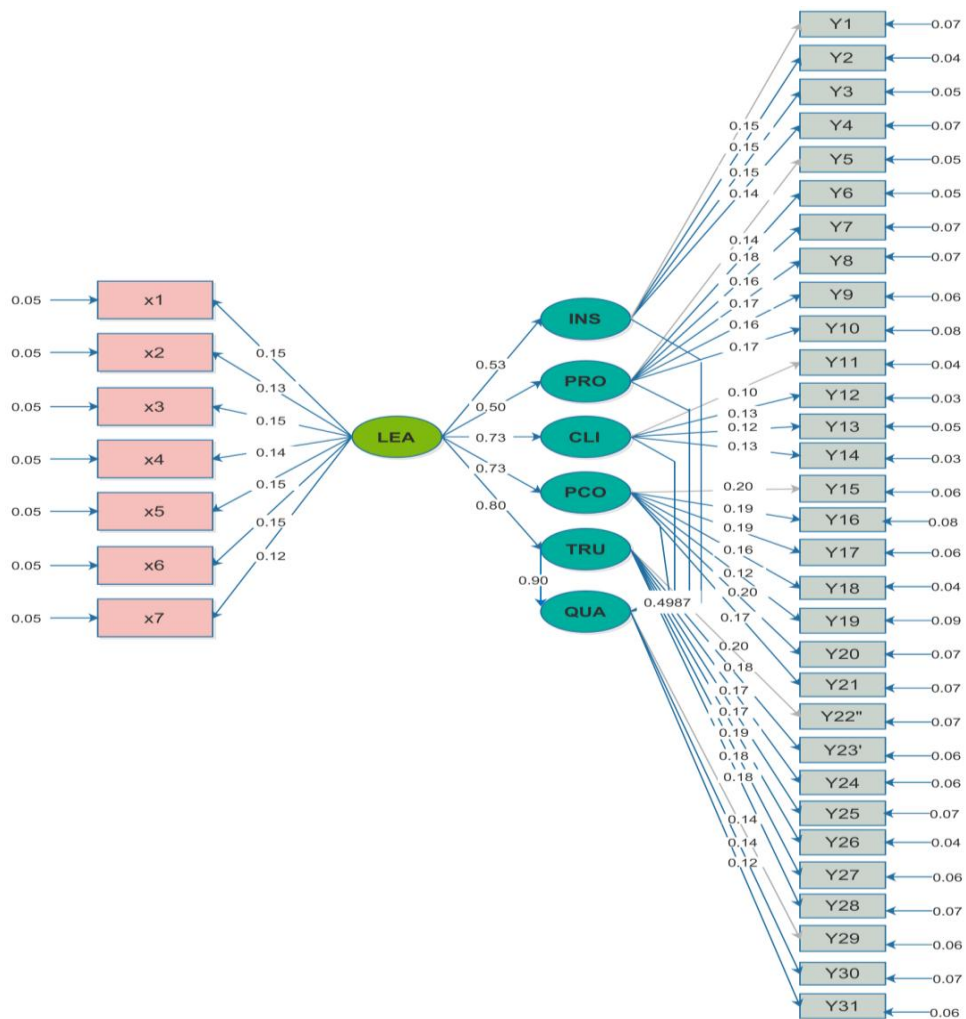
2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและ
สภาพตัวแปรต่าง ๆ

3. การตรวจสอบความสอดคล้องของ
รูปแบบสมการโครงสร้างของภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ (assessment of model
fit) โดยใช้การวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis)
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล (LISREL)

ผลการวิจัย

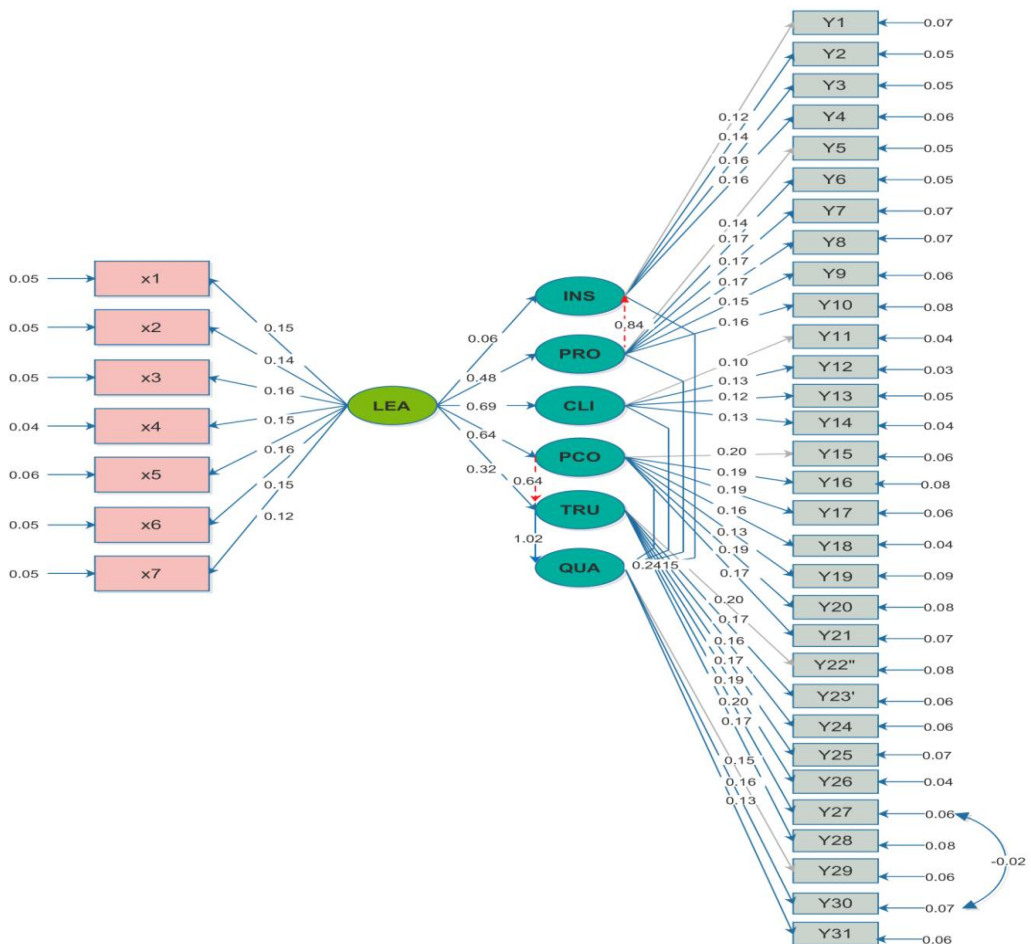
1. โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเชิงบวก รวมทั้ง
อิทธิพลรวมต่อชุมชนทางวิชาชีพของครู บรรยาภาศ
ในการเรียนรู้ ความผูกพันของผู้ปกครองและ
ชุมชน ความไว้วางใจในโรงเรียน และการจัดการ
เรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพ
การเรียนรู้ของนักเรียน

2. ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดล
มีความตรงและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล
เชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าไค-สแควร์
(chi-square) เท่ากับ 425.75 ค่าความน่าจะเป็น
(P) เท่ากับ 1.00 ที่องศาอิสระ(df) เท่ากับ 652
ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (chi-square/df) เท่ากับ
0.65 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI)
เท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่
ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.89 ค่าดัชนีราก
ค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน
(standardized RMR) เท่ากับ 0.0043 และค่า
รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน
(RMSEA) เท่ากับ 0.000

ค่า Chi-Square = 526.86, df = 655, P- value = 0.99992, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 2 รูปแบบอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปร ส่งผ่านที่มีผลต่อคุณภาพ การเรียนรู้ของนักเรียน ก่อนการปรับรูปแบบ

ค่า Chi-Square = 425.74, df = 652, P- value = 1.00000, RMSEA = 0.000

ภาพที่ 3 รูปแบบอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน หลังการปรับรูปแบบ

หมายเหตุ: --- ➔ หมายถึง ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกและอิทธิพลรวมต่อชุมชนทางวิชาชีพของครู เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้มีพฤติกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความร่วมมือกันใน

การพัฒนาการเรียนการสอนและมีการจัดประชุมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการเรียนการสอน ด้านความคิดและมุมมองประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูมีการเผยแพร่ผลงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมี

เน้นความเป็นวัจ ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ผู้บริหารเป็นผู้นำและดำเนินการอำนวยความสะดวกให้ครูได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย หรือแนวคิดของ Wahlstrom and Louis (2008) และ Supovitz, Sirindes, and May (2010) อิทธิพลของเพื่อนร่วมงานต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนในชั้นเรียนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างครูอยู่ในรูปของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูด้วยกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ และ Mark and Louis (1997) กล่าวว่า ชุมชนทางวิชาชีพครูเป็นประเด็นสำคัญหนึ่งในการทำนายและเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญและความมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงมีผลทางอ้อมต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยมีชุมชนวิชาชีพครูเป็นตัวส่งผ่าน เพื่อให้ครูได้จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และมีความปลอดภัย ทำให้นักเรียนมีความสุขในการมาเรียน รวมทั้งครู บุคลากรและนักเรียนมีความรักมีความเข้าใจและพร้อมที่จะให้อภัยซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ Tschamaen - Moran, et al., (2006) อ้างในวรารัตน์ นิยมไทย, 2555) กล่าวว่า บรรยากาศโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานหรือคุณลักษณะภายในโรงเรียน ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคลากรในโรงเรียนด้วยกัน มีความร่วมมือกันทำงาน มีความสัมพันธ์ต่อกันพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันและยังสอดคล้องกับ Freiberg

(1999) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดบรรยากาศการเรียนรู้มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน เช่น ความเป็นระเบียบของโต๊ะ เก้าอี้ สื่ออุปกรณ์ เป็นต้น และปัจจัยการจัดบรรยากาศภายในโรงเรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ได้แก่ อาคารเรียน โรงอาหาร สนามหญ้า เป็นต้น

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งในวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองอย่างมาก นักเรียนจะสนิทกับผู้ปกครองมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sebastian and Allensworth (2012) ได้ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า ความผูกพันความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมีน้อยกว่าระดับอนุบาลและประถมศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรารัตน์ นิยมไทย (2555) พบว่า ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กและยังสอดคล้องกับพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2554) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยสถานศึกษาโดยลำพัง แต่ต้องเกิดจากความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ครอบครัว” ผู้เปรียบเสมือนครูคนแรกของเด็ก รวมทั้ง Ho (2007) และ Epstein (2001) ได้กล่าวไว้ว่า ความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากร

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำกิจกรรมด้านวิชาการหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจในโรงเรียน เนื่องจากความไว้วางใจซึ่งกันและกันถือเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ Nyhan and Marlowe (1997 อ้างในวรารัตน์ นิยมไทย, 2555) กล่าวว่า ความไว้วางใจเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเพื่อประสิทธิผลขององค์การ และสอดคล้องกับ Reynolds (1997 อ้างในเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2552) กล่าวว่า ความไว้วางใจเป็นวิถีทางหนึ่งของการสะท้อนสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในองค์การ และเป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ Ho (2007) ได้กล่าวในเรื่องความไว้วางใจระหว่างผู้ปกครองและครู ครูและนักเรียน ครูและผู้บริหาร ถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันในความสำเร็จของการจัดการศึกษา

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลและส่งผ่านทางอ้อมต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ชุมชนทางวิชาชีพของครู บรรยายากศในการเรียนรู้ ความผูกพันของครอบครัวและชุมชน และความไว้วางใจในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อคุณทางการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานและอำนวยความสะดวกให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ครูทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากรและงานบริหารทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จ

6. ชุมชนทางวิชาชีพของครูและความผูกพันของครอบครัวและชุมชน มีผลทางตรงต่อคุณภาพ

ทางการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากชุมชนทางวิชาชีพครู เป็นการรวมตัวกันของครูในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Stoll, et al., 2005 อ้างในเพลินพิณ ทัทพงคล, 2556) กล่าวว่า ครูมีการนำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมุมมองประสบการณ์ต่าง ๆ มีการดูแลช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษา เพื่อนำผลมาพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wahlstrom and Louis (2008) และ Supovitz, Sirindes, and May (2010) ที่มีข้อค้นพบใกล้เคียงกันว่า ความเชื่อมโยงของอิทธิพลของเพื่อนร่วมงานต่อการปฏิบัติงานด้านการสอนในชั้นเรียนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูด้วยกันบนแนวคิดของชุมชนทางวิชาชีพครู ที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งความผูกพันของครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา เช่น ในรูปคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ครอบครัวใดที่ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่นักเรียนดี นักเรียนจะมีผลการเรียนที่ดีด้วย สอดคล้องกับพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2554) ได้กล่าว คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยสถานศึกษาโดยลำพังแต่ต้องเกิดจากความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ครอบครัว” ผู้เปรียบเสมือนครูคนแรกของเด็ก ซึ่งโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียน ให้ความสำคัญและให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เป็นอย่างมากในยุคปัจจุบันนี้

สำหรับตัวแปรทางด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ส่งผ่านทางอ้อมโดยผ่านชุมชนวิชาชีพครูนั้น อาจเป็นเพราะ ครุยังขาดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญขาดการเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ การลงมือปฏิบัติจริงโดยการสำรวจ ขาดการฝึกสมาธิก่อนเรียน และขาดเทคนิควิธีการสอนที่ดี ดังนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนาครูเหล่านี้ โดยส่งเสริมการอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและเพิ่มประสบการณ์ในชุมชนวิชาชีพครูให้มากขึ้น

สำหรับตัวแปรบรรยากาศในการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ไม่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ส่งผ่านทางอ้อมนั้น อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารหรือครูผู้สอน ไม่เห็นความสำคัญในเรื่องการจัดสภาพบรรยากาศที่เหมาะสม เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งไม่มีบรรยากาศทางด้านสังคมมิตรระหว่างครูกับนักเรียน แต่เป็นบรรยากาศที่เข้มงวด ขาดความรักความเข้าใจต่อกัน จึงทำให้นักเรียนไม่มีความสุขและไม่อยากมาโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรหันมาสนใจในเรื่องเหล่านี้มากขึ้น นอกจากนี้ตัวแปรทางด้านความไว้วางใจในโรงเรียน ซึ่งไม่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ส่งผ่านทางอ้อมโดยผ่านความผูกพันของครอบครัวและชุมชน อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหาร ไม่สามารถทำให้พ่อแม่ไว้วางใจโรงเรียน ครูและบุคลากรไม่ไว้วางใจในผู้บริหาร ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจครูครูและนักเรียนไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน จึงมีผลต่อการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารไม่ไว้วางใจคนอื่น ขาดการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหาร

จึงทำให้นโยบายการปฏิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่ง Reynolds (1997 อ้างใน เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2552) กล่าวว่า ความไว้วางใจเป็นวิถีทางหนึ่งของการสะท้อนสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในองค์กร และ เป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลที่สำคัญที่แสดงถึงความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

ข้อค้นพบในการวิจัย

1. ชุมชนทางวิชาชีพครู ส่งผลทางตรงต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และส่งผลทางอ้อม ต่อคุณภาพผู้เรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นตัวส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความไว้วางใจในโรงเรียน และส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพการเรียนการสอน โดยมีความไว้วางใจเป็นตัวส่งผ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประยุกต์ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง ควรมีข้อตกลงร่วมกัน มีการกระทำการยอมรับนับถือ มีความเชื่อมั่นในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียนและมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างจริงจังและไว้วางใจต่อกันในการร่วมมือกันพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ส่งผลทางตรงต่อชุมชนทางวิชาชีพครู และส่งผลทางอ้อมต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมีชุมชนวิชาชีพครูเป็นตัวส่งผ่าน

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมครูในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการสร้างแบบอย่างที่ดีในการเรียนการสอนและมีการเผยแพร่ให้ทุกคนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่สูงขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลทางตรงต่อความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน และส่งผลทางอ้อมต่อความไว้วางใจในโรงเรียน โดยมีความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน เป็นตัวส่งผ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรเห็นความสำคัญของผู้ปกครองและชุมชน โดยการจัดการศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School base management)

4. จากผลการวิจัยพบว่า ชุมชนวิชาชีพครูและความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านวิชาการ โดยทั้งสองฝ่ายควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นสำคัญ

5. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการคัดเลือก การอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำขององค์กร ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของ

นักเรียนให้มีคุณภาพตามความต้องการของหลักสูตรและของชุมชนท้องถิ่น

6. ผลจากการศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จเพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำ ควรสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทั้งด้านส่งเสริมวิชาการ เช่น การเป็นวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสอน การบ้านให้นักเรียน เป็นต้น ด้านการร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันสำเร็จการศึกษา เป็นต้น และมีส่วนร่วมในด้านการบริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดูแลช่วยเหลือและแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาร่วมกัน รวมทั้งการมีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างจริงใจและไว้วางใจต่อกัน มีการยอมรับนับถือ และเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และควรมีข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ควรคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ความไว้วางใจและความจริงใจต่อ

กันของผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ควรให้ความเชื่อถือเชื่อมั่นและให้ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน เช่นการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ดูแลเอาใจใส่ในการเรียนการสอนมากกว่างานอื่นๆ การจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ และการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องชุมชนทางวิชาชีพครู ที่ต้องให้ครูได้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือระหว่างครูด้วยกัน เช่น การนิเทศการเรียนการสอน การเข้าไปสังเกตการสอน การให้คำปรึกษาเพื่อแนะนำและช่วยเหลือกัน รวมทั้งการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนร่วมมือกัน

3. ผู้บริหารควรประพฤติปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความโปร่งใส มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน คณะครูและนักเรียน เพื่อสร้างความรัก ความศรัทธาและการยอมรับในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้น การที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนของครู และการส่งเสริมความสัมพันธ์/ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีความละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการสัมภาษณ์ สังเกตภาคสนาม ซึ่งการทำความเข้าใจต่ออิทธิพลทั้งทางตรงและ

ทางอ้อมนั้น มีความจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาสนับสนุน

2. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น จึงควรได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเพิ่มเติมในแนวคิดและแบบอย่างอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เป็นต้น เพื่อศึกษาภาวะผู้นำในแต่ละมิติที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

3. จากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เรื่องความซื่อสัตย์ ความจริงใจและความไว้วางใจต่อกันของผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งความผูกพันของผู้ปกครอง และชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีอิทธิพลมากที่สุดที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นจึงควรศึกษาการสร้าง ความไว้วางใจในโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ทั้งระดับก่อน ประถมศึกษา ประถมศึกษา และมีธยมศึกษา เป็นต้น

4. ควรนำรูปแบบตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนจากงานวิจัยนี้ ไปปรับ ลด หรือเพิ่มตัวแปร รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

References

- Bousuwan, P. (2011). Families and Schools : Partners for the quality of the students. Bangkok Sangdow, Publishing Limited.

- Epstein, J.L. (1995). **“School/family/ community partnerships: Caring for the children we Share”** Phi Delta Kappan May: 701 – 702.
- Freiberg, H. J. (1998). **“ Measuring school Climate : Let me count the ways”**. Educational Leadership. 56(1): 22-26. cited in Marshall, M. L. 2004. **xamining School Climate: Defining Factors and Educational Influences** University Center for School Safety.
- Hattie, J. (2011). **Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement**. Routledge: N.Y. Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). (2010). **PISA 2009. Results: What Makes a School Successful?** OECD Publishing.
- Ho, Sui-Chu. (2007). **“ Building trust in elementary schools: the impact of home school community collaboration”**. International Journal about Parent in Education. 1, 8-20.
- Hoy, W.K., C. J. and L. Witkoskie. (1992). **Open School/Healthy Schools: Measuring Organizational Climate**, Sage, Beverly Hills, CA.
- James Sebastian and Elaine Allensworth. (2012). **The Influence of Principal Leadership on Student Learning Quality: A study of Mediated Pathways to Learning** .Education Administration Quarterly. The University Council for Education Administration. USA.
- Khemmani, T. (2007). **Science teaching: the knowledge to manage the learning process effective**. (The print 5) Bangkok, Office of the print parade Chulalongkorn University.
- Kittisaknawin, Ch. (2009). **Trust in the organization of the country. A comparative study of public sector organizations and private sector enterprises**. Thesis Ph.D. Department of Public Administration, Ramkumhang University.
- Ministry of Education. (2008). **The measurement and evaluation based on the core curriculum of the Basic Education Curriculum 2008**. Bangkok: Ladprao publishing.
- Ministry of Education.(2011). **Core Curriculum Education Basic Edition 2008**. Bangkok: ETO (ETO).

- Molee, P. (2009). **The analysis of the causal relationship of the factors that affect the leadership.** School administrators successful. Education Doctoral Thesis Faculty of Management Studies, Chulalongkorn University.
- Office of the Basic Education. (2010). **The guidelines focus on improving the learner into practice.** Bangkok.
- Office of the Education Council, (2008). **The crisis of Thailand. Bangkok: Partnership, V.T.C. Communications applications**
- Office of the Education Council. (1999). **National Education 1999, improved (Vol.2) 2002.** Prik Hwan Graphics company Limited.
- Office of the Education Council. (2008). **The research of evaluated the development of quality early childhood (3 –5years).** Bangkok: Plearn studio.
- Office of the National Education Commission.(2011). **Education Act of 1999, improved (No. 2). BE 2002.** Bangkok: Thaiwatana Panich.
- Phopetch, A. (2012). **Development Indicators behavioral leadership of the school administrators. Basis.** The thesis Ph.D. Faculty of Management Studies, Siam University.
- Plerin, G. (2009). **Development Indicators leadership for the management of basic education.** Education Doctoral Thesis. Faculty of Management Studies, Khonkan University.
- Sebring, P. B., Allensworth, E., Luppescu, S., & Easton, J. Q. (2010). **Organizing schools for improvement lessons from Chicago.** Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Sopovitz, J., Sirinides, P., and May, H. (2010). **How Principals and Peers Influence. Teaching and learning.** Educational Administration Quaterly, 46(1).
- Sopovitz, J., Sirinides, P., and May, H.. (2006). **“School Climate: The Interplay Between Interpersonal Relationships and Student Achievement”.** Journal of School Leadership. 16(7): 11-14.
- Srisaard, B. (2010). **Initial research.** (2nd Edition). Bangkok: Suweeriyasart limit.
- The National Institute of Educational Testing Service (NIETS) (2011). **Guide to the study of basic national Level2 (PS.6) and Level3 (m3).** Year 2011, Bangkok.

- The National Institute of Educational Testing Service (NIETS) (2011). **Research report titled factors causing the O-NET test scores of students.** Grade 6 and Grade 6 low. The National Institute of Educational Testing Service, Bangkok.
- The Office of National Education Standards and Quality Assessment . (2007). **The evaluation report Outside the three levels of basic education (2554-2558 BC).** Bangkok: Amarin Printing Ann. Publishing Co., Ltd. (Thailand).
- Tschannen-Moran, M. (1998). **Trust in schools: a conceptual and empirical analysis**". Journal of Educational Administration. 36(4), 334-352.
- Wiruchchai, N. (1999). **Model LISREL statistical analysis for research.** Edition 3. Bangkok's Chulalongkorn publishing